

АГУУЛГА

НЭГ. 2025 ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	2
ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	5
ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	7
ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	7
ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	8
ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	8
ДОЛОО. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ.....	9
НАЙМ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	10
ЕС. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ.....	11
АРАВ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	13
ХАВСРАЛТ ЗУРАГ	14
АРВАН НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ.....	23
АРВАН ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ.....	24
ДҮГНЭЛТ	25
ХАВСРАЛТУУД	26

НЭГ. 2025 ОНЫ УУЛЫН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ

❖ ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Малийн хайлуур жоншны орд нь Хэнтий аймгийн Батноров сумын нутагт орших 91.39 га бүхий MV-013348, MV- 013539 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй. Тусгай зөвшөөрлийн талбайнууд нь дараах солбилцлоор хязгаарлагдаж байна.

Хүснэгт 1.Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хил

Булангийн цэгийн дугаар	Уртраг	Өргөрөг
MV-013348 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн булангийн цэгүүд		
1	110° 59' 57.78"	48° 0' 6.82"
2	110° 59' 31.79"	48° 0' 6.82"
3	110° 59' 31.79"	48° 0' 31.81"
4	110° 59' 57.78"	48° 0' 31.83"
MV-013539 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн булангийн цэгүүд		
1	111° 0' 3.88"	48° 0' 31.78"
2	110° 59' 26.79"	48° 0' 31.81"
3	110° 59' 26.79"	48° 0' 52.81"
4	111° 0' 3.88"	48° 0' 52.78"

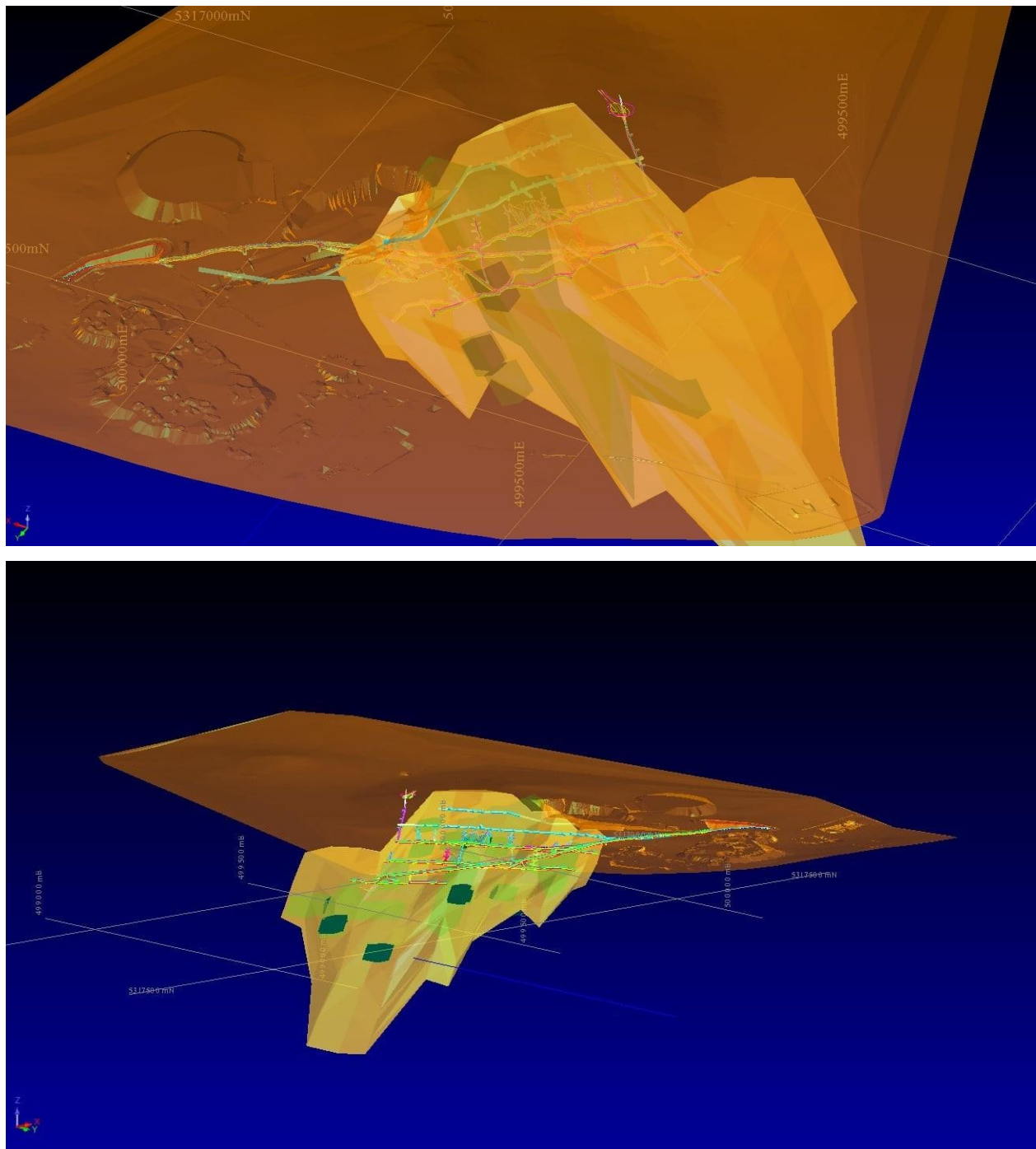
Зураг 1.Ордын байршлын зураг

Уурхайн одоогийн байдал

“Малийн” хайлуур жоншний уурхайд 2025 онд Малталт нэвтрэлт болон олборлолтын ажил хийгдсэн. +1210 - +1150 түвшинд Квершлаг, тээврийн штрек, орт малталт, Агааржуулалт болон нэмэлт гарц, гэх мэт малталт нэвтрэлтийн ажил хийгдсэн.

Зураг 2. Уурхайд нэвтэрсэн малталтууд

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөлт	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээний биелэлт	Хэрэгжүүлсэн хугацаа, давтамж	Нийт зардал, төг
1. Агаар орчин					
1	Уурхайн олборлолт, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанаас агаарт тоосжилт үүсэх	Уурхайн дотоод шороон замыг тогтмол засаж сайжруулах, нягтаршуулах, усалгаа хийх. Уурхайн тээвэрлэлтийн замын тогтмол маршрутыг төлөвлөж, шаардлагагүй олон салаа замыг гаргахгүй байх. Уурхайн замд тээврийн хэрэгслийн хурдыг хязгаарлах зохицуулалт хийх. Уурхайн олборлолтын талбай, түр зам, ажилдын кемп зэрэг газруудад агаарын тоосжилтын хэмжилтыг тогтсон хуваарийн дагуу хийх, зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс хэтэрсэн тохиолдолд тоос бууруулах арга хэмжээг авах	Хуурайшилттай үед уурхайн шүүрлийн усаар авто зам болон олборлолтын талбай зэрэгт усалгаа хийж мөн зам засварын ажлыг тогтмол хийж гүйцэтгэсэн. (зураг 2.1.1)	6-10 сард	500 000
2	Уурхайн олборлолт, ачиж буулгах, хөрсний овоолго гэх мэт үйл ажиллагаанд ашиглах тээврийн хэрэгслээс хорт хий ялгарах	Тээврийн хэрэгслүүдийн орчны агаарт бий болгох бохирдлыг багасгах үүднээс засвар үйлчилгээг тогтмол хуваарийн дагуу хийх, ашиглалтын хугацаа дууссан, утаа ихээр ялгаруулдаг машин техникийг үйл ажиллагаанд ашиглахгүй байх	Техник хэрэгслүүдийн засвар, үйлчилгээг хувиарийн дагуу тогтмол хийж гүйцэтгэсэн. (зураг 2.1.2)		Үйл ажиллагааны зардалд орсон
2. Хөрсөн бүрхэвч					
1	Хөрс хуулах, олборлох, овоолго байгуулах явцад ургамал	Хог хаях, шатах тослох материал асгах, хөрсний бохирдол үүсгэхээс	Уурхайн нийт ажилчдад хуваарийн дагуу тогтмол сургалт,	5-9-р сард	500 000

	талхлагдан хөрс эвдрэлд орж, газрын тогтоц, хэлбэр, төрх өөрчлөгдөж ухагдаж эвдэрнэ.	сэргийлэх, олон салаа зам гаргахгүй байх талаар жолооч операторуудад сургалт явуулах.	зааварчилгаа өгч ажилласан. (зураг 2.2.1)		
2	Олон салаа зам гарснаар хөрсөн бүрхэвчийн элэгдэл, эвдрэлийн эрчим нэмэгдэнэ	Уурхайн дотоод болон гадаад тээврийн замын дагуу шаардлагатай газруудад тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Шаардлагатай газруудад тэмдэг тэмдэглэгээг нэмэлтээр байршуулсан. (зураг 2.2.2)	5-р сард	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3	Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүн шимт хөрсний чанараас хамаарна. Шимт хөрсний чанар муу байх нь нөхөн сэргээлтийн ажлыг үр дүнгүй болгож экосистемд сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.	Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг MNS 5916:2008 стандартын дагуу хийж, тусад нь овоолго үүсгэж хадгалах	Шинээр 5080м ³ шимт хөрсний овоолго үүсгэж хадгалсан. (зураг 2.2.3)		Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3. Усан орчин					
1	Уурхай ажилчдын унд, ахуйн хэрэглээ, зам талбайн усалгаанд ашиглах усыг зөв зохистой зарцуулах	Ус ашиглах гэрээ, боломжит нөөцийн дүгнэлтэнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх	Ус ашиглах гэрээ, боломжит нөөцийн дүгнэлтэнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлээгүй	5, 9-р сард	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
4. Амьтны аймаг, ургамлан нөмрөг					

1	Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтдын амьдрах орчныг удаан хугацаагаар хомсдуулах	Орд орчмын амьтны зүйлийн бүрдэл, тархац судалгаа хийх	Мэргэжлийн байгууллага Ногоон Эко Мандала ХХК-тай хамтран судалгааны ажил хийсэн.	тогтмол	1 000 000
2	Уурхайн бүсэд амьтад орж үрэгдэх, дуу чимээний нөлөөллөөс үргэж дайжих	Уурхайн бүсэд хамгаалалтын хашаа барих	(зураг 2.4.2)		Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3	Машин техникийн аюулгүй ажиллагаа алдагдан шатах тослох материал асгарах, улмаар ургамлан бүрхэвч бохирдож болзошгүй	Тээврийн хэрэгслүүдийн техник үйлчилгээг цаг тухайд нь зориулалтын хатуу хучилттай талбайд хийх	Шинээр зориулалтын хатуу хучилттай машин механизм, техникийн засварын цэг ашиглалтанд оруулсан. (зураг 2.4.3)		Үйл ажиллагааны зардалд орсон
Нийт зардал					2 000 000

ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Малийн далд уурхайн төслийн үйл ажиллагаа нь 12 жил хэрэгжих бөгөөд ашиглалтын үе шатуудад техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийхээр төслийн ТЭЗҮ, БОННҮ-ний тайланд тусгасан. Иймд 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө тусгагдаагүй болно.

2025 онд “Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд уурхайн бүсэд 900 ширхэг Агч мод суулгасан. (зураг 3.1)

ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Сум орон нутгийн төр захиргааны байгууллагын мэргэжилтнүүд, удирдлагуудтай зөвшилцөж 2025 онд Батноров сумын 3-р багийн “Цог-Өндөр” нэртэй газарт уурхайн олборлолтын улмаас эвдрэлд орж орхигдсон карьерт техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийхээр тохиролцсон.

Тус талбай нь том жижиг нийлсэн 5 хэсгээс бүрдэх бөгөөд эзлэхүүн 47.23мян.м3, гүн нь 2м-ээс 20.2м хүртэл гүнтэй байна. 2025 онд 0.6 га талбайд 8275м³ техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн. (Зураг 4.1)

ТАВ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 4. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээний биелэлт	Хэрэгжүүлэх давтамж	Зардал,төг
1	Ахуйн	Уурхайн орчинд аюултай, дахин ашиглах, энгийн гэсэн хог хаягдлын ангилах ялгалтын савнуудыг байрлуулах..	Уурхайн орчинд зориулалтын хог хаягдлын савуудыг байршуулсан. (зураг 5.1)	7, 8-р сар	500 000
		Дахин ашиглагдахгүй хатуу хог хаягдлыг цуглуулж нэгдсэн цэгт төвлрүүлэх, орон нутагтай хамтран ажиллах	Орон нутагтай хамтарч нэгдсэн хогийн цэгт хог хаягдлыг зөөж хаядаг (зураг 5.1.2)	7, 10-р сар	400 000
2	Үйлдвэрийн хог хаягдал	Уурхайд ашиглаж буй машинаас гарсан дугуй, аккумулятор зэргийг	Хаягдал дугуй, аккумулятор зэргийг	Тухай бүрт	Үйл ажиллагааны зардалд орсон

		зориулалтын талбайд хуримтлуулах	зориулалтын талбайд хуримтлуулдаг. (зураг 5.2)		
3	Шингэн хог хаягдал.	Машинаас гарсан хаягдал тос масло болон бусад аюултай бодисуудыг зориулалтын талбайд хуримтлуулах, тусгай зөвшөөрөл бүхий компанид нийлүүлэх	Одоогоор ашигласан тос малыг зориулалтын талбайд хадгалж байна. (зураг 5.3)	9-р сар	700 000
Нийт зардал					1 600 000

ЗУРГАА. ОСОЛ ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 3. Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээний биелэлт	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Зардал, төг
1	Түлшний агуулах, автомашин, ажилчдын байр, цахилгаан үүсгүүр бүхий газруудад гал түймэр гарах магадлалтай. Мөн хаврын хуурайшилт ихтэй өдрүүдэд тамхины цог зэргээс хээрийн түймэр гарч болзошгүй.	Бүх ажилчдыг гал түймэр унтраах сургалтанд хамруулах. Галын дохиолол, гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байршуулах Гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж, шаардлагатай газруудад нүдэнд ил харагдахуйц газарт байршуулах.	ОБЕГ Уул уурхайн аврах 09-т ангийн сургагч багш нартай хамтарч бүх ажилчдыг гал түймэр унтраах сургалтанд хамруулж, галын дохиолол, гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байршуулсан. (зураг 6.1)	Төслийн бүх хугацаанд	2 000 000
2	Хүчтэй салхи шуурганы улмаас тоос ихээр босч ажилчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх, тоосжилтоос үүсэх бусад нөлөөлөл	Хүчтэй салхи шуурганы үед уурхайн ажлыг түр зогсоох Автомашинуудын кабиныг битүүмжлэл сайтай болгох	Уурхайн машин механизмын үзлэг шалгалт хийж бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол шалган шаардлагатай засвар үйлчилгээг цаг алдалгүй хийдэг. (зураг 6.2)	Төслийн бүх хугацаанд	Үйл ажиллагааны зардалд орсон

3	Хүчтэй аадар бороо, аянга цахилгааны улмаас ажлын байрны аюулгүй байдал, дэд бүтцийн байгууламж эвдэрч сүйдэх, цахилгаан тасрах, хүний амь нас, эрүүл мэнд хохирох	Шаардлагатай газруудад аянга зайлуулагч суурилуулах Аянга, цахилгаантай ширүүн бороотой үед гадаах ажлыг түр зогсоох	Шаардлагатай газруудад аянга зайлуулагч суурилуулсан. (зураг 6.3)	Төслийн бүх хугацаанд	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
4	Ажилчид бэртэх, эрүүл мэнд хохирох, амь нас эрсдэх, уурхайн үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэх	Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулах Жил бүр мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар ХАБЭА-н сургалт зохион байгуулах Осол аваар гарч хүний эрүүл мэнд хохирсон тохиолдолд яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх, анхан шатны тусламжийн эмийн санг ажилчдын байр бүрд байрлуулах	Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулж, “Монголын Цахим Институт” сургалтын төвтэй хамтарч ХАБЭА-н яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх сургалт зохион байгуулсан. Мөн анхан шатны тусламжийн эмийн санг ажилчдын байранд байршуулсан (зураг 6.4)	Төслийн бүх хугацаанд	2 000 000
5	Жолооч нарын санамсар болгоомжгүй үйлдлээс машин техникүүд мөргөлдөх, хүн амьтан дайрах, мөргөх зэргээр гэмтээж бэртээх гэх мэт осол аваар гарах	Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах, Анхааруулга, замын тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулах, Жолооч бүрийг даатгалд хамруулах Машины кабин бүрд эмийн сан, галын хор байрлуулах	Шаардлагатай бүх арга хэмжээг авч, сургалт сурталчилгаанд хамруулсан.	Төслийн бүх хугацаанд	500 000
Нийт зардал					4 500 000

ДОЛОО. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 41-р зүйлийн 41,1-д “Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь хайгуулын болон ашиглалтын үйл ажиллагааны явцад худаг, өвөлжөө, хувийн болон нийтийн зориулалттай орон байр бусад барилга байгууламж болон түүх, соёлын дурсгалт зүйлсэд гэм хор учруулсан бол хохирлыг өмчлөгч, эзэмшигчид бүрэн хэмжээгээр нөхөн төлөх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тэдгээрийг шилжүүлэн байрлуулахтай холбогдсон зардлыг хариуцна” гэж заасан.

Хуулийн дээрх зүйл заалтын дагуу “Мальфлюорит” ХХК-ийн Малийн уурхайн тусгай зөвшөөрөлтэй талбай болон нөлөөллийн бүст газар эзэмших эрхийн гэрчилгээтэй айл өрх байхгүй байна. Иймд 2025 онд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ төлөвлөөгүй.

НАЙМ. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус ажлын хүрээнд 2023 оны 05 дугаар сард Археологи, Палеонтологийн судалгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлсэн бөгөөд судалгааны ажлын тайлангийн үр дүнгээр түүх, соёлын ямар нэгэн олдвор, дурсгал илрээгүй. 2025 онд түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ төлөвлөөгүй.

Уурхайн үйл ажиллагааны явцад түүх соёлын үнэт олдвор илэрсэн тохиолдолд ажлыг зогсоож холбогдох шатны байгууллагуудад яаралтай мэдэгдэж зохих арга хэмжээг авна.

(зураг 8.1)

ЕС. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 6. Удирдалга зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Биелэлт	Хугацаа	Зардал, төг
1	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх.	(зураг 9.1)	2025 он	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
2	Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан, холбогдох газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авах	(зураг 9.2)	2025 он	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
3	Уурхайд ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтанд хамруулах	Нийт ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтанд хамруусан.	9-р сар	2 000 000
4	2025 онд байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ болон Хэнтий аймгийн байгаль орчны газарт хүргүүлэх	2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хуулийн хугацаанд хүргүүлсэн.	11-р сарын 1-ний дотор	1 000 000
Нийт				3 000 000

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Тус онд Хэнтий аймгийн УЦУОШТөвийн Байгаль орчны шинжилгээний лаборатортой гэрээ байгуулан 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу хамтран ажиллаж байна.

2025 онд хэрэгжүүлэх хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ, Гадаргын болон гүний усны хяналт-шинжилгээ, Хөрсний хяналт шинжилгээ, унд ахуйн усны чанарын хяналт зэргээр явуулахаар төлөвлөгдөж байна. Энэ жилийн хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зорилго байгаль орчинд бохирдол нөлөөлөл байгаа эсэхийг тогтоох, шинжилгээний үр дүн стандартын түвшинд байгааг тогтооход оршино.

Шинжилгээний үр дүнг үндэслэн Хэнтий аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Улсын байцаагчийн 2025 оны 07-р сарын 23-ний өдрийн 10-34-02 /127/43 тоот УЦУОШТӨВ-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний үзүүлэлт нь “Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийн хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ”MNS0900:2018 стандартын шаардлага хангаж байна гэсэн дүгнэлт гарсан байна.

Лабораторын шинжилгээний үр дүн, шинжилгээний дүгнэлтийг хавсралтаар оруулав.

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хяналт хийсэн хугацаа	Давтамжийн тоо	Нийт зардал, төг
Агаар					
1	Тоос нийт (PM10, PM2.5), CO ₂ , NO ₂ , SO ₂ , H ₂ S	Далд уурхайн агааржуулалтын амны хэсгээс-1 цэг Уурхайн орчмоос -1 цэг	9 сард	1 удаа	260 000
Хөрс					
2	Агрохими болон хүнд металлийн шинжилгээ	Уурхайн ажилчдын кемп Хог хаягдлын цэг орчим Ажилдчын жорлон Тэсэлгээний агуулахын ойр орчим	9 сард	1 удаа	274 000
Усан орчин					
3	Бактериологи Химийн ерөнхий шинжилгээ	Унд ахуйн ус Шүүрлийн ус Хаягдал ус	8, 9 сард	2 удаа	583 000
	Нийт	Нийт зардалд томилолтын шатахууны зардал орсон болно. Зургийг хавсралт IX-5			1 397 000

Хүснэгт 5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

АРВАН НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн малчин иргэд, сум багийн иргэд, сумын ЗДТГ-ын мэргэжилтнүүдэд газар дээр нь танилцуулсан. [\(зураг 11.1\)](#)

ХАВСРАЛТ ЗУРАГ

(Зураг 2.1.1) Зам арчилгаа болон усалгаа

(Зураг 2.1.2) Техникийн засвар үйлчилгээ

(Зураг 2.2.1) Сургалт зааварчилгаа

(Зураг 2.2.2) Тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулалт

(Зураг 2.2.3) Шимт хөрсний овоолго

(Зураг 2.3.1) Ус ахиглах гэрээ, усны дүгнэлт

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСТЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМ
ХЭРЛЭН ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ
ДАРГИЙН ТУШААЛ

2025 оны 08 сарын 07 өдөр Дугаар А/23 Хэрлэн сум

Зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.10, 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

- Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын гаргасан 2025 оны 04-р сарын 10-ны өдрийн Е-2503-000165 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийн дагуу Хэнтий аймгийн Батноров сумын нутагт орших MV-013539 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Малийн хайлуур жоншны ордны дагуу аргаар ашиглах төсөл үнд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн технологийн хэрэгцээнд 254,350.00 м³/жил газрын доорх усыг 2025 онд ашиглахыг "Мальфлюорит" ХХК зөвшөөрсүгэй.
- Ус ашиглагчтай гэрээ байгуулах, усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж ажиллахыг Гадаргын усны нөөц судалгаа шинжилгээний асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн /Б.Мөнхчимэг-т/ үүрэг болгосугай.
- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан "Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тухайн жилд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын 3.3-т заасны дагуу 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хүлээж авах ажлын хэсэгт Хэрлэн голын сав газрын захиргаанаас төлөвлөл оролцуулж, дүнх хуудсыг баталгаажуулахыг "Мальфлюорит" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал /Б.Наранзаяа/-д даалгасугай.
- Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь заалт, 30 дугаар зүйл, ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, ус ашиглалтын тайланг 2025 оны 11 дүгээр сарын 25-ны дотор Сав газрын захиргаанд ирүүлж, ус ашиглах гэрээний биелэлтийг дүннүүлэхийг "Мальфлюорит" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал /Б.Наранзаяа/-д даалгасугай.

ДАРГА Б.НАНДИНЦЭЦЭГ

232501044

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдөр Дугаар Чингис хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 29.1-д заасны дагуу Усны газрын гаргасан 2025 оны 05-р сарын 10-ны өдрийн Е-2503-000165 дугаартай Малийн хайлуур жоншны далд уурхайн ус ашиглуулах дүгнэлт, Хэрлэн голын сав газрын захиргааны олгосон 2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдрийн ... дугаартай ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Хэрлэн голын сав газрын захиргааны Гадаргын усны нөөц судалгаа шинжилгээний асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Бадарч овогтой Мөнхчимэг, ус ашиглагчийг төлөөлж Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо, Махатма Гандигийн гудамж 25, Модерн Таун хотхон 15 тоот, улсын бүртгэлийн дугаар 9011223069, регистрийн 5366941 дугаартай "Мальфлюорит" ХХК-ийн Малийн уурхайн дарга З.Билэгт нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV-013539 тусгай зөвшөөрлийн дугаартай Маль хайлуур жоншны орд нь үнд ахуйн болон технологийн хэрэгцээнд усны нөөцийг ашиглана.

2.2. Маль хайлуур жоншны далд уурхайд ашиглах усны хэмжээ: 254,350.00 м³/жил

2.2.1. Жонш гар аргаар ялгах 110,400.00 м³/жил

2.2.2. Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил 5,740.0 м³/жил

2.2.3. Шүүрлийн усны хэмжээ 130,962.00 м³/жил

2.2.4. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ 7,248.0 м³/жил

2.3. Усны чанар, найрлага: 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу үндны усны эх үүсвэр болох худага дээх авч шинжилгээ хийлгэн хариу болон дүгнэлтийг Сав газрын захиргаанд ирүүлнэ. "Үндны ус, эрүүл ахуйн шаардлага түүнд тавих хяналт" MNS 900:2005 стандартын шаардлагад нийцсэн усыг үнд ахуйд хэрэглэх, шаардлагатай тохиолдол ус цэвэршүүлэх багаж төхөөрөмж суурилуулсан байна.

2.4. Усны эх үүсвэрийн байршил: Усны эх үүсвэрийн 3 худалтайгаас үнд ахуйн зориулалтаар 1 худгийг ашиглах байна.

Солбицол: 1-р худга 110°59'40.6" 48°00'48.25" үндарга 2 п/оох тоолууртай

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

Улаанбаатар хот Утас: 265528, 265578

Дугаар Е-2503-000165

оны дугаар сарын - ний өдөр Дугаар Е-2503-000165

- Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Огноосон нэр:	Мальфлюорит ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	5366941
Захирал:	Наранзаяа
Холбоо барих дугаар:	9197588
Факс:	
И-мэйл хаяг:	
- Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр:	Малийн хайлуур жоншны ордны дагуу аргаар ашиглах төсөл
Байршил:	Хэнтий, Батноров, 1-р баг, Эрдэнэчандмань
Харьяалагдах сав газар:	Хэрлэн голын сав газар
Хамраах салбар:	Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй:	Хэнтий аймгийн Батноров сумын нутагт байрлах MV-013539, MV-013539 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий "Малийн" хайлуур жоншны ордны далд уурхайн аргаар ашиглана.
- Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Мальфлюорит
- Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчдын тоо	Хоногт ажиллах цаг
8	3 ээлсээр	240	50	20
- Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Жонш гар аргаар ялгах	46000.0	тонн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө мөнгө-3
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	574.0	100.0 тууш метр	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө мөнгө 9.1
"Тэрбум мод" үндэсний	2300.0	ш	Уулын ажлын төлөвлөгөө мөнгө 6-д 1500ш мод урсахаар хадгалгын хүрээнд мод төлөвлөсөн, уулын ажлын төлөвлөгөө мөнгө 10-т 800ш

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
тархад ашиглах усны хэмжээ			мод нэмж тархгаар батлуулсан байна. Уурхайн шүүрлийн уснаас эргүүлэн ашиглана.
Шүүрлийн усны хэмжээ	358.8	м3	Хүрд-Ус ХХК-ны 2024 оны гидрогеологийн хайгуул судалгааны ажлын тайлан 23-р хуудсанд уурхайн гүн 1180м хүрэхэд 358.8 м3/хон-ус шуруулахаар тооцсон. Шүүрлийн усыг зам талбайн төсвийг давах, нэгдсэн байгууламж, Тэрбум мод үндэсний хадгалгын хүрээнд мод тарх урсагданы аргачлан ашиглана. 2024 оны ТЗЗУ-н тодотгол тайлан 129-р хуудсанд шүүрлийн усны хэмжээг 115.4 м3/хонгоор тооцсон
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	151.0	хонгог 1 хүн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, мөнгө 12-т 151 хүн ажиллахаар төлөвлөсөн байна

- Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худга	Үнд ахуй	2.0	172.8	Тоолууртай
Гүний худга	Технологийн хэрэгцээнд	4.5	388.8	
Гүний худга	Технологийн хэрэгцээнд	2.5	216.0	
- Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ:	Ногоон эко мандала ХХК
Холбоо барих:	90996660
Нэмэлт мэдээлэл:	
- Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
- Дамжуулах байгууламж

Хавнаас (эхлэх цэг)	Хавна хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын гол, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
- Онцгой нөхцөл

• 2024 онд Хүрд-Ус ХХК-нр Маль жоншны уурхайн гидрогеологийн хайгуул судалгааны ажлыг хийлгэсэн. ТЗЗУ-ийн 129-134-р хуудсанд алдаатай мэдээлэл оруулсан. Гидрогеологийн хайгуул судалгааны тайланг үндэслэн усны ашиглах боломжит

нөөцийн дүгнэлтийг 2025 оны 5-р сард багтаан дахин гаргуулах, БОННТ-ий 66-69-р хуудсанд байгаа алдаатай мэдээллийг засах;

- Хуульд заасан үүргээ биелүүлэггүй тохиолдолд дараа оны дүгнэлтийг гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлэх, биелүүлэггүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Усан сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Голын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх;
- Хаягдлын сангийн зураг төслийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, Усны газраар дүгнэлт гаргуулах;
- Усны эх үүсвэр өөрчлөгдсөн тохиолдолд ус ашиглуулах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг шинэчлэн гаргуулахыг анхаарах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ, м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3
Жонд гар аргаар ялгах	46000	тонн	2.4	Удаа	110,400.00	0.00	110,400.00
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	574	100.0 тууш метр	10.0	Удаа	5,740.00	0.00	5,740.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарихад ашиглах усны хэмжээ	2300	ш	0.025	Удаа	1,380.00	1,380.00	0.00
Шүүрлийн усны хэмжээ	359	м3	1.0	Хонгог	130,962.00	0.00	130,962.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	151	хоногт 1 хүн	0.15	Хонгог	7,248.00	0.00	7,248.00
Нийт					255,730.00	1,380.00	254,350.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, Т	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, Т	Төлбөл зохих дүн, Т
Жонд гар аргаар ялгах	110400.00	Газрын доорх ус	0.0	1190.70	131,453,280.00	0.0	131,453,280.00
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	5740.00	Газрын доорх ус	0.0	850.50	4,881,870.00	0.0	4,881,870.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарихад ашиглах усны хэмжээ	0.00			0.00	0.00		0.00

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, Т	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, Т	Төлбөл зохих дүн, Т
Шүүрлийн усны хэмжээ	130962.00	Газрын доорх ус	0.0	510.30	66,629,908.60	0.0	66,629,908.60
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	7248.00	Газрын доорх ус	0.0	127.57	924,663.60	0.0	924,663.60
Нийт	254,350.00				204,089,722.20		204,089,722.20

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

- Хурин усныг хуримтлуулах, ахуйн бохир усныг зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж халдааргүйжүүлэн зам талбайн тоосжилт дарах, биологийн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглах арга хэмжээг амьсгалжүүлэх;
- Шүүрлийн усныг технологик, зам талбайн тоосжилт дарах, биологийн нөхөн сэргээлт, мод усалганд эргүүлэн ашиглах;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийн онцгой нөхцөлийг хангаж ажиллагааг тохиолдолд дараа оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Хэрлэн голын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус ашиглах шугам хоолой бүрд тоолуур суурилуулж, баталгаажуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 26.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлэх;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны нөөц ашигласны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Усны дахин ашиглалтыг нэмэгдүүлэх, шинэ технологи ашиглах, нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэрэглээг бууруулах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Үйл ажиллагаа нь зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед Сав газрын захиргаа болон холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж, тухайн оны ус ашиглалтын тайланд тусгаж ирүүлэх;
- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах;

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Боловсруулсан огноо:

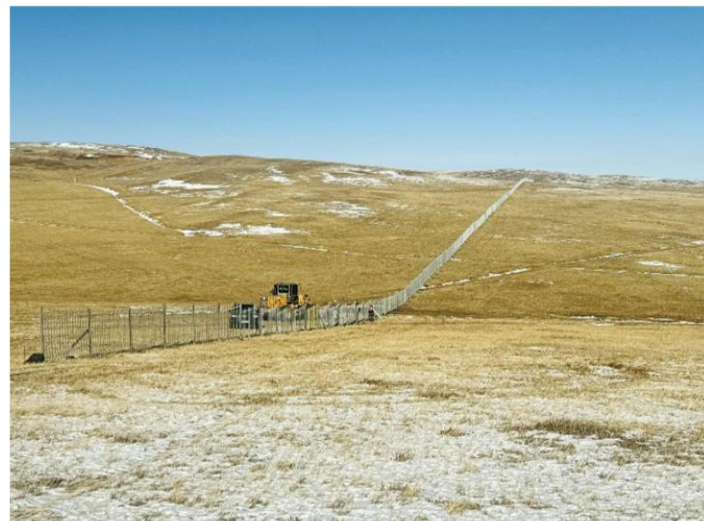
О.Оюунгарал

2025.04.03

Байгууллагын нэр: Усны газар
Газар зүйн: Урьдчилсан
Анхны туслах: Дотоодын байгууллагын тус өрөөн гүйцэтгэл
Дотоодын байгууллагын тус өрөөн гүйцэтгэл
Эхний нэр: 2025.04.10 10:33:34

(Зураг 2.4.2) Уурхайн бүсийн хашаажуулалт

(Зураг 2.4.3) Засварын граж

(Зураг 3.1) Мод суулгасан талбай

(Зураг 4.1) Нөхөн сэргээлтийн ажлын зураг

(Зураг 5.1) Хог хаягдлын сав

(Зураг 5.1.2) Төвлөрсөн хогийн цэг дээр хог хаягдлыг ангилж буулгадаг

(Зураг 5.2) Төвлөрсөн хогийн цэг дээр хог хаягдлыг ангилж буулгадаг

(Зураг 5.3) Хаягдал тос, тосолгооны материал хадгалалт

(Зураг 6.1) ОБЕГ Уул уурхайн аврах 09-т ангийн
гал түймэр унтраах сургалт

(Зураг 6.2) Техникийн үзлэг шалгалт

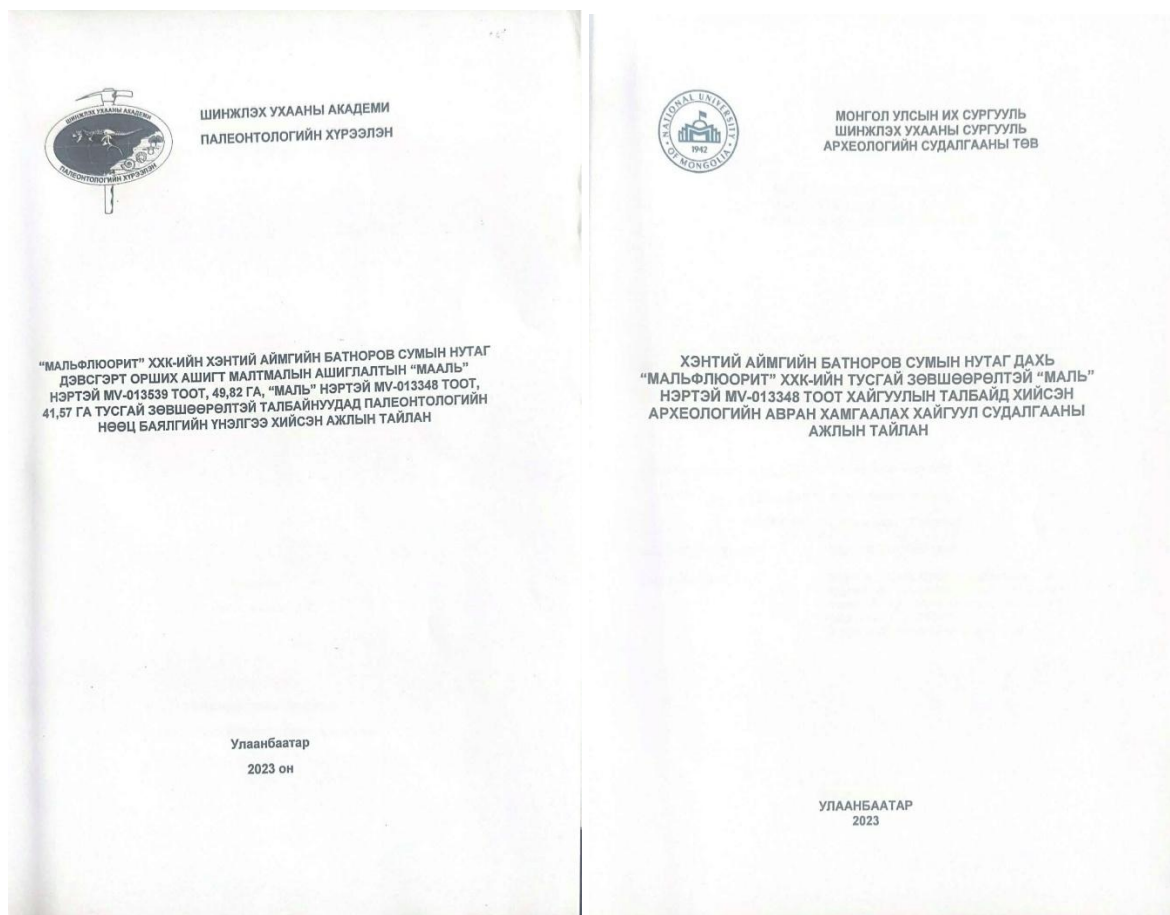
(Зураг 6.3) Аянга зайлуулагч

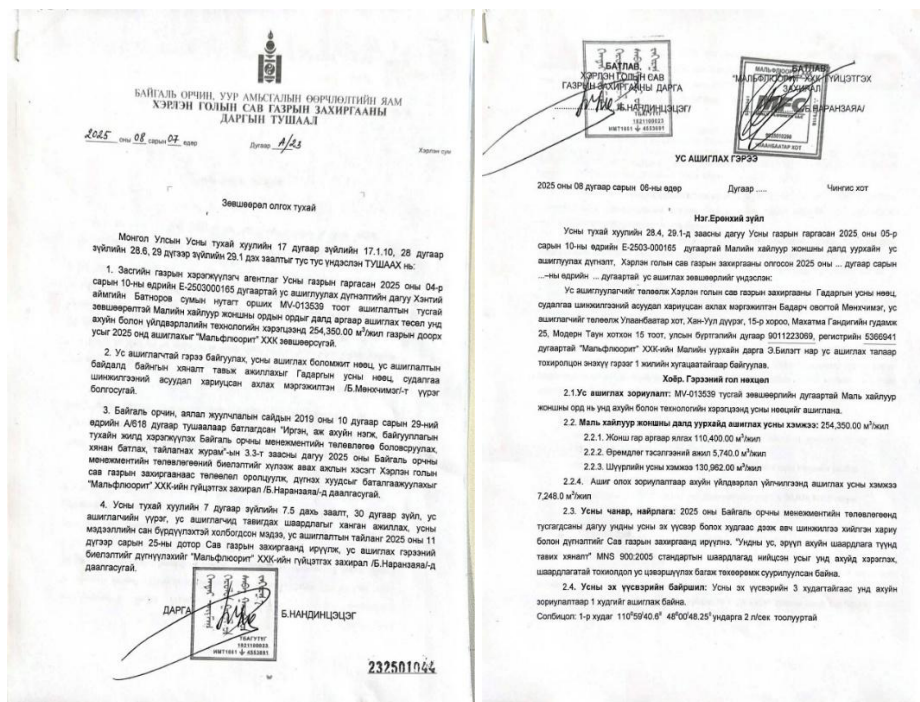
(Зураг 6.4) “Монголын Цахим Институт” сургалтын төв

(Зураг 8.1) Археологи, Палеонтологийн судалгааны ажлыг

(зураг 9.2) Ус ахиглах гэрээ, усны дүгнэлт

нөөцийн дүгнэлтийг 2025 оны 5-р сард багтаан дахин гаргуулах, БОНН-ий 66-69-р хуудсанд байгаа алдаатай мэдээллийг засах;

- Хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд дараа оны дүгнэлтийг гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.2-т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлэх, биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах;
- Усан сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Голын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно;
- Тусгай зөвшөөрлийн тайбайд байгаа голыг хамгаалах арга хэмжээ авах, хэв цөөрөм байгуулах, татвмын ойжуулалт хийх;
- Хавгдлын сангийн зураг төслийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, Усны газраар дүгнэлт гаргуулах;
- Усны эх үүсвэр өөрчлөгдсөн тохиолдолд ус ашиглуулах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг шинэчлэн гаргуулахыг анхаарах;

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ, м3	Төлбөр тооцоох усны хэмжээ, м3
Жонш гар аргаар ялгах	46000	тонн	2.4	1.0	Удаа	110,400.00	0.00	110,400.00
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	574	100.0	10.0	1.0	Удаа	5,740.00	0.00	5,740.00
тууш метр								
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарихад ашиглах усны хэмжээ	2300	ш	0.025	24.0	Удаа	1,380.00	1,380.00	0.00
Шуурлийн усны хэмжээ	359	м3	1.0	365.0	Хоног	130,962.00	0.00	130,962.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	151	хоногт 1 хүн	0.15	320.0	Хоног	7,248.00	0.00	7,248.00
Нийт						255,730.00	1,380.00	254,350.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцоох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Жонш гар аргаар ялгах	110400.00	Газрын доорх ус	0.0	1190.70	131,453,280.00	0.0	131,453,280.00
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	5740.00	Газрын доорх ус	0.0	850.50	4,881,870.00	0.0	4,881,870.00
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарихад ашиглах усны хэмжээ	0.00			0.00	0.00		0.00

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Огносон нэр: Мальфлюорит ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар: 5366941
Регистрийн дугаар: 5366941
Захирагч: Наранзаяа
Холбоо барих дугаар: 91917588
Факс: -
И-мэйл хаяг: -

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Малийн хайлуур жоншны ордыг далд аргаар ашиглах төсөл
Байршил: Хэнтий, Батноров, 1-р баг, Эрдэнэчандмань
Харьяалагдах сав газар: Харлан голын сав газар
Хамраах салбар: Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: Хэнтий аймгийн Батноров сумын нутагт байрлах МУ-013348, МУ-013539 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий "Малийн" хайлуур жоншны ордыг далд уурхайн аргаар ашиглана.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Мальфлюорит

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жинд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
8	3 элсээр	240	50	20

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Жонш гар аргаар ялгах	46000.0	тонн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө маягт-5
Өрөмдлөг тэсэлгээний ажил	574.0	100.0 тууш метр	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө маягт 9.1
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод	2300.0	ш	Уулын ажлын төлөвлөгөө маягт 6-д 1500ш мод ууслахаар төлөвлөсөн, уулын ажлын төлөвлөгөө маягт 10-т 800ш

Ажлын нэр	Төлбөр тооцоох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Шуурлийн усны хэмжээ	150962.00	Газрын доорх ус	0.0	510.30	66,629,908.60	0.0	66,629,908.60
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	7248.00	Газрын доорх ус	0.0	127.57	924,663.60	0.0	924,663.60
Нийт						204,089,722.20	204,089,722.20

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх аргуулж ашиглах даалгавар

- Хурин усгй хуримтлуулах, ахуйн бохир усгй зохих стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж халдваргүйжүүлэн зам тайбайн тоосжилт дарах, биологийн нөхөн сэргээлтэд аргуулэн ашиглах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж;
- Шуурлийн усгй технологи, зам тайбайн тоосжилт дарах, биологийн нөхөн сэргээлт, мод усаагаанд аргуулэн ашиглах;

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийн онцгой нөхцөлийг хангах ажиллагүй тохиолдолд дараа оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргахгүй болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 28.6-д заасны дагуу Хэрлэн голын сав газрын захиргаанаас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, зохих журмын дагуу гэрээ байгуулах;
- Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах;
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу ус ашиглах шугам хоолой бүрд тоолуур суурилуулж, баталгаажуулж, тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож, Төсвийн тухай хуулийн 26.6.5-д заасны дагуу төсөвт төвлөрүүлж;
- Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээгээс илүү ашигласан усны нөөц ашигласны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцохыг анхаарах;
- Усны дахин ашиглалтыг нэмэгдүүлэх, шинэ технологи ашиглах, нөхөн сэлбэлтээр авах усны хэрэглээг бууруулах;
- Жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргах байх;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах;
- Үйл ажиллагаа нь зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед Сав газрын захиргаа болон холбогдох төрийн захиргааны байгууллагуудад даруй мэдэгдэж, тухайн оны ус ашиглалтын тайланд тусгаж ирүүлж;
- Усны тухай хуулийн 7.5-д заасны дагуу улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус ашиглалтын тайлан (газрын доорх усны хяналт шинжилгээний мэдээ, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, гэрээ дүгнэсэн акт, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээ)-г 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор Усны газарт office@water.gov.mn цахим хаягаар болон холбогдох газруудад хүргүүлж ажиллах;

Боловсруулсан:

УС АШИГЛАЛТЫН ХЭЛТЭС

Боловсруулсан огноо: 2025.04.03

Байгууллагын нэр: Усны газар
Харьяалах: Улаанбаатар хот
Дарга: Наранзаяа
Холбоо барих: 91917588
Факс: -
И-мэйл хаяг: -

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
тарихад ашиглах усны хэмжээ			мод нэмж тарихаар багтлуулсан байна. Уурхайн шуурлийн унаас эргүүлэн ашиглана.
Шуурлийн усны хэмжээ	358.8	м3	Хүр-Ус ХХК-ны 2024 оны гэдэс дооногсголын хайгуул судалгааны ажлын тайлан 23-р хуудсанд уурхайн гүн 1180м хүрээнд 358.8 м3-лон ус шуурлуулжээ тооцсон. Шуурлийн усгй зам тайбайн тоосжилт дарах, ногоон байгуулах, Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарих усаагаанд аргуулэн ашиглана. 2024 оны ТЗУ-н тодотгол тайлан 129-р хуудсанд шуурлийн усны хэмжээг 13.4 м3-лонгоор тооцсон
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	151.0	хоногт 1 хүн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, маягт 12-т 151 хүн ажиллахаар төлөвлөсөн байна

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний хууд	Үнд ахуй	2.0	172.8	Тоолууртай
Гүний хууд	Технологийн хэрэгцээнд	4.5	388.8	
Гүний хууд	Технологийн хэрэгцээнд	2.5	216.0	

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ: Ногоон эко маягдал ХХК
Холбоо барих: 90996660
Нэмэлт мэдээлэл: -

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
--------------------	------------------	-------------

9. Дамжуулах байгууламж

Хавнаас (эхлэх цэг)	Хавна хүртэл (гөгсгөлийн цэг)	Шугамын гол, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
---------------------	-------------------------------	-----------------	--------------------------

10. Онцгой нөхцөл

- 2024 онд Хүр-Ус ХХК-иар Маль жоншны уурхайн гидрогеологийн хайгуул судалгааны ажлыг хийлгэсэн. ТЗУ-ийн 129-134-р хуудсанд алдаатай мэдээлэл оруулсан. Гидрогеологийн хайгуул судалгааны тайланг үндэслэн усны ашиглах боломжиг

(Зураг 10.1) Ус ашиглах гэрээ, усны дүгнэлт

(Зураг 11.1) Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн малчин иргэд, сум багийн иргэд, сумын ЗДТГ-ын мэргэжилтнүүдэд танилцуулсан.

**АРВАН ХОЁР. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн нийт зардал**

Хүснэгт 7. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал

№	Байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Зардал. төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	2 000 000
2	Дүйцүүлэн хамгаалах ажил	6 196 000
3	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	4 500 000
4	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	1 600 000
5	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	1 397 000
6	Удирдлага зохион байгуулалт	3 000 000
7	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах	1 000 000
	Нийт	19 693 000

ДҮГНЭЛТ

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг үндэслэн байгаль орчныг хамгаалах талаар авах удирдлага зохион байгуулалтын ажил нь байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг аль болох бага байлгах, бууруулах, арилгах арга хэмжээ авч ажиллалаа.

2025 онд “Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд уурхайн бүсэд 900 ширхэг Агч мод суулгасан бөгөөд цаашид модны тоо, нэр төрлийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.

Мөн биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд сум орон нутгийн төр захиргааны байгууллагын мэргэжилтнүүд, удирдлагуудтай зөвшилцөж Батноров сумын 3-р багийн “Цог-Өндөр” нэртэй газарт уурхайн олборлолтын улмаас эвдрэлд орж орхигдсон том хэмжээний карьерийн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг эхлүүлэн 3-5 жилийн хугацаанд бүрэн дуусгаж сум орон нутагтаа хүлээлгэн өгөх зорилт тавин ажиллаж байна.

Хавсралт материалууд

1. *ААН-ийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ*
2. *Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ*
3. *Дүйцүүлэн хамгаалахаар хийсэн нөхөн сэргээлтийн талбайн зураг*
4. *Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан модны газрын байриил*
5. *Лабораторын шинжилгээний үр дүн*
6. *Шинжилгээний дүгнэлт*

Хавсралт №6 Лабораторын шинжилгээний үр дүн

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 80

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК овоолго

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: агаар, тоос

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-14

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж MNS4585:2025	Үр дүн
MNS 17.2.5. 12:88	Хүхэрлэг хий – SO ₂ , мг/м ³	0,450	0.025
MNS 17.2.5. 12:88	Азотын давхар исэл – NO ₂ , мг/м ³	0,200	0.016
CA3 A03	Тоос- нийт, мг/м ³	0,150	0.008

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: /Б.ГАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: /Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 79

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК ажилчидын хотхон

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: агаар, тоос

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-14

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

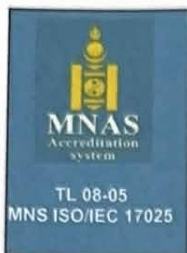
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж MNS4585:2025	Үр дүн
MNS 17.2.5. 12:88	Хүхэрлэг хий – SO ₂ , мг/м ³	0,450	0.033
MNS 17.2.5. 12:88	Азотын давхар исэл – NO ₂ , мг/м ³	0,200	0.056
CA3 A03	Тоос- нийт, мг/м ³	0,150	0.005

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: *[Signature]* /Б.ГАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮИЦЭТГЭСЭН
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: *[Signature]* /Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 53

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК Хотхон кемп

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: Хөрс 300г

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-24

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж	Үр дүн
MNS3310:1991	Орчин- рН	-	8.61
MNS3310:1991	Чийг - %	-	12.86%
MNS3310:1991	Ялзмаг	-	34.38
MNS3310:1991	Аммиак- NH ₄ мг / л	-	91.02
MNS3310:1991	Нитрат – NO ₃ мг / л	-	17.72
MNS3310:1991	Сульфат- SO ₄ мг / л	-	279.99
MNS3310:1991	Фосфор (P2 O5) мг / л	-	16.69

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: Б.АНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 79

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК засварын талбайн орчим

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: Хөрс 300г

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-24

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж	Үр дүн
MNS3310:1991	Орчин- pH	-	8.93
MNS3310:1991	Чийг - %	-	6.11%
MNS3310:1991	Ялзмаг	-	6.72
MNS3310:1991	Аммиак- NH ₄ мг / л	-	340.00
MNS3310:1991	Нитрат – NO ₃ мг / л	-	15.60
MNS3310:1991	Сульфат- SO ₄ мг / л	-	130.31
MNS3310:1991	Фосфор (P2 O5) мг / л	-	182.92

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: *[Signature]* Б.АНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦӨТГӨСӨН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: *[Signature]* Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 52

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК ахуйн бохирдолын хаягдал орчим

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: Хөрс 300г

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-24

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

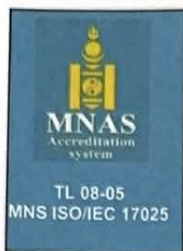
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж	Үр дүн
MNS3310:1991	Орчин- pH	-	9.01
MNS3310:1991	Чийг - %	-	8.92%
MNS3310:1991	Ялзмаг	-	20.89
MNS3310:1991	Аммиак- NH ₄ мг / л	-	406.49
MNS3310:1991	Нитрат – NO ₃ мг / л	-	96.51
MNS3310:1991	Сульфат- SO ₄ мг / л	-	1517.26
MNS3310:1991	Фосфор (P2 O5) мг / л	-	68.14

ХЯНАЖ БАТАДГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: *[Signature]* Б.ТАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: *[Signature]* Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 51

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК уурхайн шимт хөрсний овоолго

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: Хөрс 300г

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-24

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж	Үр дүн
MNS3310:1991	Орчин- рН	-	8.11
MNS3310:1991	Чийг - %	-	8.38%
MNS3310:1991	Ялзмаг	-	34.38
MNS3310:1991	Аммиак- NH ₄ мг / л	-	91.02
MNS3310:1991	Нитрат – NO ₃ мг / л	-	17.72
MNS3310:1991	Сульфат- SO ₄ мг / л	-	691.00
MNS3310:1991	Фосфор (P2 O5) мг / л	-	20.82

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: /Б.ГАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: /Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 81

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК уурхайн гол зам

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг

Сорьцын төрөл: агаар, тоос

Сорьц авсан огноо: 2025-09-14

Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-14

Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01

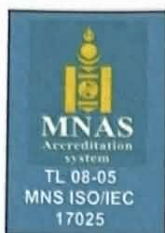
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж MNS4585:2025	Үр дүн
MNS 17.2.5. 12:88	Хүхэрлэг хий – SO ₂ , мг/м ³	0,450	0.011
MNS 17.2.5. 12:88	Азотын давхар исэл – NO ₂ , мг/м ³	0,200	0.017
CA3 A03	Тоос- нийт, мг/м ³	0,150	0.040

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: /Б. ГАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: /Б. ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: mnhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 53
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: "Мальфлюорит" ХХК шүүрлийн ус
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг
Сорьцын тоо, хэмжээ: 1,5литр
Сорьцын төрөл: Ус
Сорьц авсан огноо: 2025-09-14
Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-14
Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг "Мальфлюорит" ХХК /шүүрлийн ус/	Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	9.0	-
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	5.21	-
Кальцийн ион /MNS 1097:2023/	Ca ²⁺ мг/л	23.9	-
Магний ион /MNS 1097:2023/	Mg ²⁺ мг/л	7.96	-
Аммоний ион /MNS 1097:2023/	NH ₄ ⁺ мг/л	0.17	-
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.02	-
Хлорид ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	3.0	-
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	15.7	-
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.018	-
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	2.43	-
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.011	-
Фтор /MNS 6272:2011/	F ⁻ мг/л	0.76	-
Хатуулаг / MNS ISO 6059:2005/	Хатуулаг мг- экв/л	1.85	-
Натри Кали	Na+K мг/л	96.07	-
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC μS/cm ³	562	-
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ ⁻ мг/л	322.1	-
Эрдэсжилт MNS 1097:2023	мг/л	468.7	-
Орчин MNS ISO 10523:2001	рН	8.87	-

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: Б.АНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Хэнтий аймаг Хэрлэн сум 2-р баг тэмүүжингийн
гудамж Н-13
Утас/Факс: 93028611, 98092200
E-mail хаяг: minhe_oper@yahoo.com

Сорьцын дугаар: 104
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: “Мальфлюорит” ХХК уурхайн ам
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-н инженер Б.Шүрэнчимэг
Сорьцын төрөл: агаар, тоос
Сорьц авсан огноо: 2025-09-14
Лабораторид хүлээж авсан : 2025-09-14
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025-09-14
Хэвлэсэн огноо: 2025-10-01
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж		Хүлцэх агууламж MNS4585:2025	Үр дүн
MNS 17.2.5. 12:88	Хүхэрлэг хий – SO ₂ , мг/м ³	0,450	0.019
MNS 17.2.5. 12:88	Азотын давхар исэл – NO ₂ , мг/м ³	0,200	0.023
CA3 A03	Тоос- нийт, мг/м ³	0,150	0.019

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-Н ЭРХЛЭГЧ ИНЖЕНЕР: /Б.ГАНГАНБАЙГАЛ /
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШ ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: /Б.ШҮРЭНЧИМЭГ /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

Хавсралт №7 Шинжилгээний дүгнэлт

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗАР
УЛСЫН БАЙЦААГЧИЙН ДҮГНЭЛТ**

Эрүүл мэндийн газрын байр, Сариг баг,
Хэрлэн сум, Хэнтий аймаг, 23119
Утас: 7056 2553, Цахим хуудас: mohs.khe.gov.mn
Цахим шуудан: eruulmendgazar@khe.monhs.gov.mn

МАЛЬФЛЮОРИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ Б.НАРАНЗАЯА ТАНАА

2025.10.29 № 10-34-02/128/135

Шинжилгээний дүнгийн тухай

Танай байгууллагаас ирүүлсэн 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн 96/25 дугаартай хүсэлтийн дагуу Цаг уур, орчны шинжилгээний газар Байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лабораторид шинжлүүлсэн Батноров сумын ашигт малтмалын уурхайн худгийн усны шинжилгээний сорилтын дүнг үндэслэн дүгнэлт хийлээ.

Эрүүл ахуйн төлөв байдал: Усны дээжид хийсэн хими судлалын шижилгээгээр кальци 35.5мг/л, магни 10.30мг/л, аммони 0.10мг/л, нийт төмөр 0.03мг/л, хлорид 1.22мг/л, сульфат 21.1мг/л, нитрит 0.004мг/л, нитрат 3.04мг/л, фосфат 0,048мг/л, фтор 0.60мг/л, хатуулаг 2.62мг-экв/л, орчин pH 8.49 тус тус дүнтэй байна.

Дүгнэх нь: Ундны усанд шинжилсэн үзүүлэлтүүд нь “Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ” MNS 0900:2018 стандартын ундны усны чанар, аюулгүй байдлыг хянах шинжилгээний үнэлгээгээр шаардлага хангаж байна.

ДҮГНЭЛТ ГАРСАН:
ЭРҮҮЛ АХУЙ, ХАЛДВАР ХАМГААЛДЫН
ХЯНАЛТЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ

Б.МЯГМАРСҮРЭН